

Nr 28.

Ankom till riksdagens kansli den 10 maj 1928 kl. 3 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om borttagande av bostadsbandet i fråga om valbarhet till riksdagens andra kammare.

I en inom första kammaren väckt motion, nr 250, har herr *Vennerström* hemställt, att riksdagen måtte som vilande till grundlagsenlig behandling antaga följande

F ö r s l a g
till ändrad lydelse av § 19 riksdagsordningen.

Nuvarande lydelse:

Till ledamöter i andra kammaren kunna endast utses män och kvinnor, som äga valrätt inom valkretsen eller där fråga är om stad, bestående av flera valkretsar, inom någon av dessa.

Föreslagen lydelse:

Till ledamöter i andra kammaren kunna endast utses män och kvinnor, som äga valrätt inom riket.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Motioner med förslag angående avskaffande av det s. k. bostadsbandet vid val till riksdagens andra kammare hava varit föremål för riksdagens prövning vid samtliga lagtima riksdagar åren 1919—1922 men vid alla tillfällena blivit av båda kamrarna avslagna.

Vid behandlingen av frågan nämnda år har såsom skäl för bostadsbandets bibehållande i huvudsak anförts följande:

»I ett land som vårt med så betydande geografisk utsträckning och så vitt skilda förhållanden i olika bygder är det av synnerlig vikt, att personer med ingående kännedom och erfarenhet om förhållandena i rikets olika delar hava säte i riksdagen. Till främjande av detta önskemål har bostadsbandet utan tvivel medverkat. Om tidigare några olägenheter av detsamma kunna hava förekommit — varom meningarna kunna vara delade — hava dessa i varje fall numera blivit väsentligt förminskade genom införande av det propor-

tionella valsättet och valkretsarnas förändring från enmansvalkretsar till valkretsar med flera representanter. Införandet av gemensam valdag kommer åter givetvis att motverka den möjlighet till förflyttning av representanter från en ort till en annan, som förslagetts anhängare mena skulle bliva en fördel av bostadsbandets upphävande. Däremot skulle förslagetts genomförande säkerligen leda till en ytterligare allt annat än önskvärd mekanisering av valarbetet och till ett skarpere betonande däri av politiska partisynpunkter. Beaktas bör ock, att bland valmännen icke någon önskan kommit till synes om förslagetts genomförande.»

Konstitutionsutskottet, som åren 1919, 1921 och 1922 avstyrkt bostadsbandets borttagande och endast år 1920 tillstyrkt förslaget därom, anslöt sig år 1922 till de nyss angivna synpunkterna samt tillade, att genom den år 1921 genomförda valkretsförstoringen vid val till andra kammaren de olägenheter, som bostadsbandet förut i vissa fall till äventyrs kunnat orsaka, ytterligare förörat i betydelse.

Utskottet finner inga skäl förebragta, som kunna ändra utskottets år 1922 intagna ståndpunkt, och får alltså hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 10 maj 1928.

På konstitutionsutskottets vägnar:

K. VON GEIJER.

Närvarande: Herrar von Geijer, Engberg, David Bergström, Stendahl, Reuterskiöld, Vennerström, Larsén, A. W. Johansson, Ljunglund,* Sävström, Hallén,* Pehrsson i Göteborg, Björkman, Sjöström,* Fast,* Svensson i Grönvik, Almquist* och Björnberg.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar Engberg och Vennerström, vilka yrkat bifall till motionen.